

**KRİZİN
BEDELİNİ
ÖDEMEYECEĞİZ**

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

bilgi@egitimsen.org.tr

www.egitimsen.org.tr

EKONOMİK KRİZİN EĞİTİM EMEKÇİLERİNE VE EĞİTİME ETKİLERİ

Türkiye'nin temel ekonomik göstergeleri uzun süredir kriz sinyalleri veriyor. Yıllardır geçimlerini büyük ölçüde borçlanarak sürdüren, kredi ve borç batağına saplanan toplumun geniş kesimleri gibi, eğitim ve bilim emekçileri de yaşanan ekonomik dalgalanmadan fazlasıyla etkileniyor.

Türkiye ekonomisinde son yıllarda, özellikle geçtiğimiz birkaç ay içinde yaşananlar, TL'deki aşırı değer kaybı, enflasyonunun hızla artması vb., sayıları bir milyonu aşan eğitim ve bilim emekçisinin çalışma ve yaşam koşullarını ciddi anlamda olumsuz etkiliyor.

ÖĞRETMEN MAAŞLARI MUM GİBİ ERİYOR!

Yıllar	Öğretmen Maaşı Ortalama (TL)	Öğretmen Maaşı (ABD doları)	TL/ABD Doları	Öğretmen Maaşı (Euro)	TL/Euro
2008	1.196	920	1,30	626	1,91
2009	1.302	835	1,56	603	2,16
2010	1.387	919	1,51	697	1,99
2011	1.592	948	1,68	683	2,33
2012	1.769	983	1,80	766	2,31
2013	1.894	992	1,91	749	2,53
2014	2.148	981	2,19	738	2,91
2015	2.339	860	2,72	775	3,02
2016	2.628	867	3,03	784	3,35
2017	2.891	780	3,66	700	4,13
2018	3.620	586	6,18*	499	7,26*
Fark	+ 2.424	- 334 \$ (- 2.064 TL)	*25 Eylül 2018	- 127 € (- 922 TL)	*25 Eylül 2018

 1 ABD dolarının ortalama 1.30 TL olduğu 2008 yılında 1.196 TL aylık alan bir öğretmenin 920 ABD doları alabiliyorken, 25 Eylül 2018 itibarıyla ortalama 3 bin 620 TL alan bir öğretmenin dolar bazında aldığı maaş 586 ABD doları (1 \$=6,18 TL) seviyesine inmiştir. Ortalama maaş alan bir öğretmenin maaşındaki kayıp dolar bazında 334 ABD doları (2 bin 64 TL) olmuştur.

 1 euronun ortalama 1.91 TL olduğu 2008 yılında 1.196 TL aylık alan bir öğretmen 626 euro alabiliyorken, 25 Eylül 2018 itibarıyla ortalama 3 bin 620 TL alan bir öğretmenin euro bazında aldığı maaş 499 euro (1 euro=7,26 TL) seviyesine inmiştir. Sadece son 10 yılda bir öğretmenin maaşındaki kayıp 127 euro (922 TL) dur.

 Son 10 yılı temel aldığımızda ortalama maaş alan bir öğretmenin ABD doları bazındaki net kaybı aylık 2 bin 64 TL; euro bazında net kaybı 922 TL'dir. Bu rakamlara enflasyondan kaynaklanan kayıpları da eklediğimizde satın alım gücündeki azalmanın çok daha fazla olduğu açıktır.

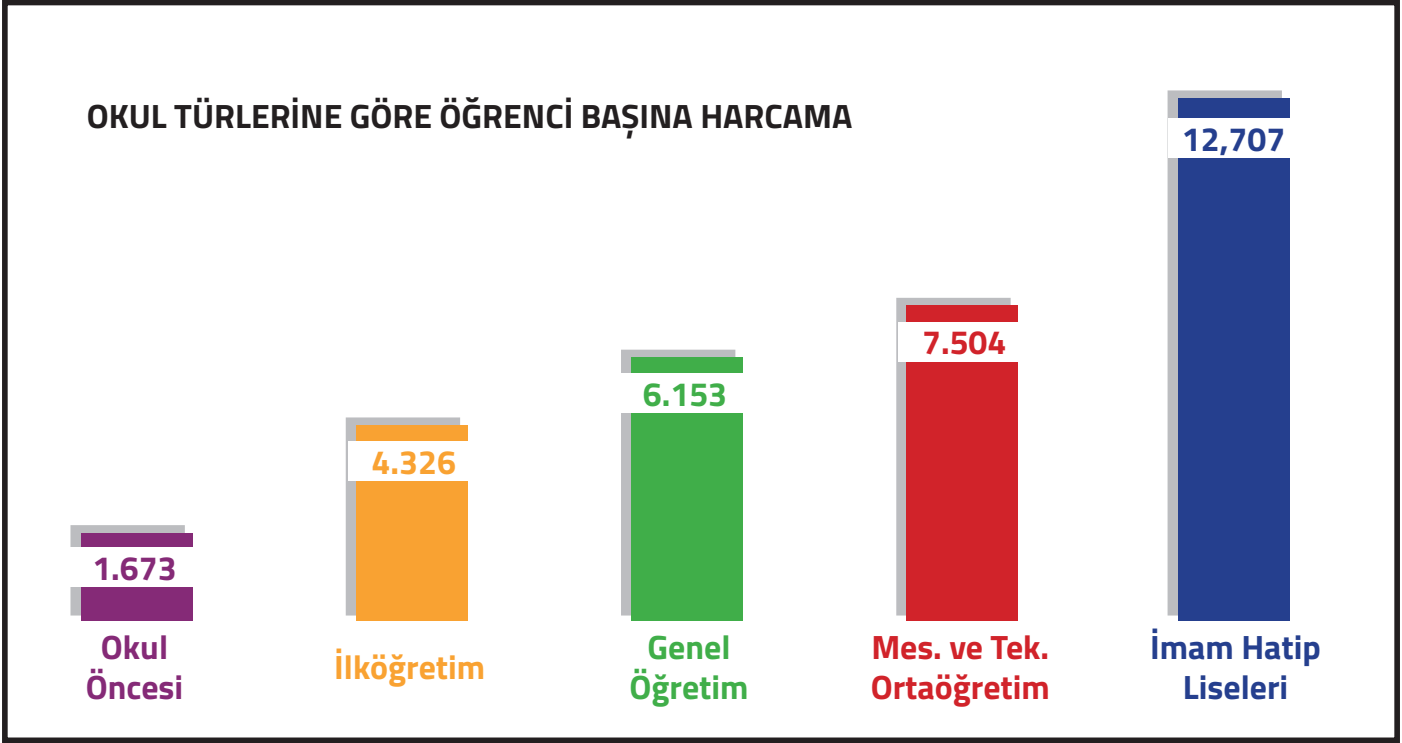
 Benzer bir karşılaştırmayı son 10 yılda alınabilen çeyrek altın üzerinden de yapmak mümkündür. 2008 yılında 1.196 TL alan bir öğretmen 23 çeyrek altın alabiliyorken (1 çeyrek= 53 TL), bugün 3 bin 620 TL alan bir öğretmen sadece 9 çeyrek altın (1 çeyrek= 392 TL) alabilmektedir. Altın üzerinden bakıldığında iktidarın öğretmenlere tam 14 çeyrek altın borçlu olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitim emekçilerinin gerek çalışma gerekse yaşama koşulları açısından her geçen yıl, bir önceki yılı mumla aratıyor. Öğretmenlerin, hizmetli ve memurların aldıkları maaşlar, yapılan işin önemi ve niteliği açısından bakıldığında, insanca yaşam seviyesinin yanına bile yaklaşmıyor.

EĞİTİM BÜTÇESİNDEN ÖĞRENCİ BAŞINA YAPILAN HARCAMALARDA AYRIMCILIK YAPILIYOR

Türkiye’de yıllardır benimsenen piyasacı eğitim sistemi, yaşamın her düzeyinde rekabeti, hizmetin bedelini ödemeyi, öğrenci ve velilerin ‘müşteri’ haline getirilmesini hedeflerken, toplumsal eşitsizliği ve toplumdaki sınıf farklılıklarını daha da derinleştirdi. Gelir durumuna göre değişiklik gösteren, aynı mahallede farklı nitelikte okullar, aynı okul içinde farklı sınıflar oluşmaya başladı.

Geçtiğimiz 16 yıl içinde eğitim bütçesinin milli gelire oranı çok az artmış olmasına rağmen, eğitimde bütçe rakamları ihtiyacın çok altında kaldı. Eğitim harcamalarının esas yükü, eğitimin ticarileştirilmesi ve kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması politikalarının da etkisiyle, büyük ölçüde halkın sırtına yıkıldı.

2018 MEB bütçesinden 2017-2018 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitimde öğrenci başına 1.673 TL; ilköğretime (ilkokul+ortaokul) öğrenci başına 4 bin 326 TL; genel ortaöğretimde öğrenci başına 6 bin 153 TL; mesleki ve teknik ortaöğretimde öğrenci başına 7 bin 504 TL ayrılırken, imam hatip liselerinde okuyan öğrenci başına 12 bin 707 TL ayrıldı. Bu durum, farklı okul türlerinde okuyan öğrencilere karşı büyük bir haksızlık olduğu kadar, eğitimde devlet eliyle nasıl ayrımcılık yapıldığını açıkça gösteriyor.

Eğitim, devredilemez ve vazgeçilemez kamusal bir haktır. Devlet okullarında paralı eğitim uygulamaları yaygınlaştıkça, en düşük gelir dilimindeki yüzde 20’lik kesimin gelirleri içinde eğitim harcamalarına ayırmak zorunda oldukları pay artmaktadır. Devlet okullarında yaşanan ekonomik ve sınıfsal eşitsizlikleri derinleştiren örnekler arttıkça, okullarımız ayrıştırılırken, zenginle yoksula ayrı ayrı ‘devlet okulu’, hatta aynı devlet okulu içinde gelir durumuna ya da başarı düzeyine göre farklı ‘sınıf’lar oluşturulmasının önü açılıyor.

Eğitim Sen, kamusal kaynakların sadece kamusal bir hak olan eğitim için, özel çıkarlar değil, toplumsal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmesi ve sadece eğitimde değil, bütün kamu hizmetleri alanında kamu harcamalarının halkın ihtiyaçları doğrultusunda arttırılmasını savunuyor.

TALEPLERİMİZ

Tüm eğitim emekçilerinin ek göstergeleri 3600'e çıkarılmalıdır.

Vergi dilimi nedeniyle kamu emekçilerinin mağduriyet yaşamaması için, artan oranlı vergi dili uygulamasına son verilmeli, gelir vergisi oranı sabitlenmelidir.

Eğitim ve bilim emekçilerinin yaşanan krizden kaynaklı tüm ekonomik kayıpları, TL'de yaşanan değer kaybı ve enflasyon (satın alma gücündeki azalma) oranı net bir şekilde hesaplanarak ödenmelidir.

Eğitim alanında özellikle kadın emekçileri doğrudan etkileyen ve eşit işe eşit ücret ilkesini ihlal eden ücretli, sözleşmeli ve taşeron çalıştırılmaya son verilmelidir.

Kadın eğitim emekçilerine; başta görevde yükselme ve ünvan değişikliklerinde olmak üzere çalışma yaşamında uygulanan ayrımcılığa son verilmelidir.

Devlet okullarının tüm ihtiyaçları genel bütçeden karşılanmalı, kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması uygulamasına derhal son verilmeli, eğitime yeterli bütçe, okullara ihtiyacı kadar ödenek ayrılmalıdır.

Yoksulluk sınırı altında geliri olan ve okul çağında öğrencisi bulunan bütün ailelere, zorunlu eğitim harcamalarını karşılayacak kadar nakdi eğitim yardımı yapılmalıdır.

Eğitime hazırlık ödeneği yılda iki kez en az bir maaş tutarında olmalı ve ayırım yapılmaksızın bütün eğitim ve bilim emekçilerine ödenmelidir.

Eğitim kurumlarında görev yapan yardımcı hizmetli ve memurlar eğitim öğretim hizmetleri sınıfına alınmalı; eğitim-öğretim yılına hazırlık ödeneğinden yararlanmaları sağlanmalıdır. Yardımcı hizmetlilerin yaptıkları fazla çalışma 'fazla mesai' olarak kabul edilmeli ve yüzde yüz zamlı olarak ücretlendirilmelidir.

Tüm eğitim ve bilim emekçilerine yaptıkları işin önemi ve zorluğu dikkate alınarak her dört yıla bir yıl olmak üzere, yıpranma hakkı verilmelidir.

Okul öncesinden üniversitelere kadar eğitimin hiçbir kademesinde kriz gerekçesiyle tasarruf yapılmamalı, özellikle üniversitelere yönelik çeşitli adlar altında yapılan kesinti ve uygulamalara son verilmelidir.

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Aziye Mah. Willy Brand Sok. No:13 Çankaya / Ankara Telefon: 0312 439 01 14 (pbx) - Faks: 0312 439 01 18

www.egitimsen.org.tr E-mail: bilgi@egitimsen.org.tr